

Sygn. akt: I C 329/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 lipca 2018 r.

Sąd Rejonowy w Krośnie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Martyn Bartnik
Protokolant:	starszy sekretarz sądowy Katarzyna Frydrych

po rozpoznaniu w dniu 20 lipca 2018 r. w Krośnie

na rozprawie

sprawy z powództwa W. C.

przeciwko (...) S.A. w W.

o zapłatę

I. zasądza od strony pozwanej (...) S.A. w W. na rzecz powoda W. C. kwotę 10.000 zł (dziesięć tysięcy złotych) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 23 kwietnia 2016r. do dnia zapłaty;

II. oddala powództwo w pozostałym zakresie;

III. zasądza od strony pozwanej (...) S.A. w W. na rzecz powoda W. C. kwotę 2.379,99 zł (dwa tysiące trzysta siedemdziesiąt dziewięć złotych dziewięćdziesiąt dziewięć groszy) tytułem zwrotu części kosztów procesu.

S ę d z i a

sygn. akt I C 329/17

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 6 lutego 2018 r.

Powód W. C. wniósł o zasądzenie na jego rzecz od pozwanego (...) Zakładu (...) w W. kwotę 15.000 zł tytułem zadośćuczynienia za śmierć dziadka wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 23.04.2016 r. do dnia zapłaty oraz kosztów procesu, dopuszczenie zawnioskowanych dowodów.

W uzasadnieniu podniósł, że w dniu 23 czerwca 2006 r. w miejscowości (...) J. L. kierując pojazdem m-ki O. (...) nieumyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym, w ten sposób, że przystępując do wyprzedzania motoroweru w miejscu niedozwolonym, doprowadził do zderzenia z motocyklistą. Kierujący motorowerem - dziadek powoda J. K. (1), na skutek doznanych obrażeń ciała poniósł śmierć. Sprawcą zdarzenia był ubezpieczony od odpowiedzialności cywilnej u strony pozwanej. Pozwany odmówił mu zapłaty jakiegokolwiek kwoty tytułem zadośćuczynienia.

Zdaniem powoda, odmowa przyznania zadośćuczynienia jest krzywdząca. Wskazał on przede wszystkim, iż strata dziadka była dla niego olbrzymią tragedią i niepowetowaną stratą, z jaką nie pogodzi się do końca życia. Między powodem a zmarłym istniała silna więź rodzinna i emocjonalna, wspólne pasje.

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 27.10.2016 sygn. akt I Nc 2012/16 Sąd Rejonowy w Krośnie nakazał zapłacić pozwanemu (...) Zakładowi (...) w W. na rzecz strony powodowej kwotę 15.000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 23.04.2016r. do dnia zapłaty oraz kwotę 3.805 zł tytułem kosztów procesu, w tym 3.600 zł kosztów zastępstwa procesowego.

W sprzeciwie od nakazu zapłaty pozwany domagał się oddalenia powództwa i zasądzenia od powoda na swoją rzecz kosztów postępowania zarzucając, iż od czasu zdarzenia, w którym zginął dziadek powoda upłynęło 10 lat. Nie może ulegać wątpliwości, że charakter aktualnych uczuć powoda związanych z tym zdarzeniem jest zasadniczo odmienny od tych sprzed wielu lat. K. C. w chwili śmierci dziadka był małoletni, a jak uczy doświadczenie życiowe dziecko w tym wieku przede wszystkim przebywa w szkole, a wolny czas spędza w grupie rówieśników. Najbliższe otoczenie dziecka to jego rodzice, rodzeństwo, o kolegach – rówieśnikach nie wspominając.

Wskazał również, iż w chwili śmierci J. K. (1) miał 77 lat i nie może ulegać wątpliwości, że z racji jego wieku najbliżsi musieli zakładać możliwość dość rychłego jego odejścia. Powód po śmierci dziadka nie został sam, był otoczony swoją najbliższą rodziną. Z racji jego i dziadka wieku, niewątpliwie strata, jaką doznał nie miała takiego wymiaru, jak chociażby strata małżonka, dziecka czy jedynego z rodzeństwa.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 23.06.2006 r. w miejscowości R. kierujący samochodem marki O. (...) J. L., któremu ochronę ubezpieczeniową w zakresie OC posiadaczy pojazdów mechanicznych udzieliła strona pozwana, nieumyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym, w ten sposób, że przystępując do wyprzedzania motoroweru w miejscu niedozwolonym, doprowadził do zderzenia z motocyklistą. Kierujący motorowerem - dziadek powoda, J. K. (1), na skutek doznanych obrażeń ciała poniósł śmierć. Powód zgłosił roszczenie odszkodowawcze pozwanemu. Pozwany w procesie likwidacji szkody odmówił mu wypłaty tytułem zadośćuczynienia po stracie bliskiej osoby.

Powód bardzo przeżył śmierć swojego dziadka. Mieszkali oni w jednym domu. Jego rodzice pracowali zawodowo i to J. K. (1) nim się najwięcej zajmował, zwłaszcza, że ojciec W. C., jako kierowca często wyjeżdżał w delegacje. Wyżej wymienieni wspólnie spędzali dużo czasu. Dziadek uczył powoda jeździć na rowerze, na motorze i bawił się z nim. Ponadto J. K. (1) współfinansował koszty leczenia wnuka, który urodził się z poważną wadą serca. Dziadek pomagał W. C. w lekcjach, finansował jego korepetycje i dawał mu „kieszonkowe”. Z wagi na bardzo bliską więź łączącą go z dziadkiem powód korzystał regularnie z jego rad i żalił mu się.

Nagła i niespodziewana śmierć dziadka była dla niej doświadczeniem szczególnie przykrym, silnie stresogennym, obciążającym psychicznie i emocjonalnie. Powód stracił osobę mu najbliższą, pozytywnie wpisaną w zakres jego życiowych doświadczeń. Doświadczona strata osoby bliskiej skutkowałą procesem żałoby (trwającym około 2-3 lat), któremu towarzyszyło uczucie smutku, przygnębienia, żalu, pustki, niesprawiedliwości i krzywdy.

Po śmierci dziadka W. C. zamknął się w sobie, a zdarzenie to wywołało u niego nie tylko silne reakcje emocjonalne związane ze stratą, ale naruszyło ponadto poczucie jego własnej tożsamości. Sporne zdarzenie nie spowodowało jednak u wyżej wymienionego zaburzeń emocjonalnych o takim charakterze, który miałby negatywny wpływ na jego funkcjonowanie w życiu codziennym i w spełnianiu zwyczajowych ról życiowych. W efekcie nie korzystał on z terapii psychologicznej ani leczenia psychiatrycznego.

Do chwili obecnej powód wspomina dziadka i bardzo żywo pamięta okoliczności wypadku. Odwiedza on ponadto regularnie grób dziadka.

(dowody:

- zeznania świadków:
 1. J. K. (2) – k. 77,
 2. J. K. (3) – k. 78,
 3. B. C. – k. 78,
 4. J. C. – k. 78-79,
- opinia biegłej psycholog S. P. – k. 140-149,
- płyta CD zawierająca zapis akt szkodowych strony pozwanej – k. 81,
- zeznania powoda W. C. – k. 162-163).

Dokonując ustaleń faktycznych w niniejszej sprawie, sąd uznał za wiarygodne w pełni zeznania powoda. Dotyczyły one związku (...) z jego dziadkiem od dzieciństwa oraz krzywdy, bólu i cierpienia, jakich doznał po jego śmierci w tak tragicznych i nieoczekiwanych okolicznościach. Opis relacji łączącej go z dziadkiem wraz z zeznaniami świadków dały podstawę do twierdzenia, że nie są one wyolbrzymione, ale w pełni obiektywne, odpowiednie do wieku powoda w chwili śmierci jego dziadka – 15 lat. Sąd przeprowadził także dowód z dokumentów w postaci akt szkodowych, autentyczność dokumentów nie była kwestionowana przez strony.

Wszystkie dowody sąd uznał za wiarygodne, bowiem są wewnętrznie spójne, logiczne i wzajemnie się uzupełniają. Opinia biegłej jest dodatkowo fachowa i rzetelna oraz nie była kwestionowana przez strony, w imieniu których działali profesjonalni pełnomocnicy.

Sąd zważył, co następuje:

Na wstępie przypomnieć należy, iż zgodnie z treścią art. 448 kc, w razie naruszenia dobra osobistego sąd może przyznać, temu, czyje dobro zostało naruszone odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę lub na jego żądanie zasądzić odpowiednią sumę pieniężną na wskazany przez niego cel społeczny, niezależnie od innych środków potrzebnych do usunięcia skutków naruszenia. Tymczasem zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego, członkowi najbliższej rodziny zmarłego poszkodowanego może zostać zasądzone (na podstawie art. 448 w zw. z art. 24 §1 kc) zadośćuczynienie pieniężne za doznaną krzywdę, gdy osoba ta faktycznie takiej krzywdy doznała na podstawie stosownych przepisów prawa, również wtedy, gdy śmierć poszkodowanego nastąpiła przed datą wejścia w życie i obowiązywania art. 446 §4 kc (3 sierpnia 2008 roku), który obecnie wprost taką możliwość przewiduje (por. uchwała z dnia 13 lipca 2011 roku sygn. akt III CZP 32/11, wyrok z 14 stycznia 2010 roku IV CSK 307/09, uchwała z 22 października 2010 roku III CZP 76/10).

Z kolei stosownie do treści art. 822 §1 kc, przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej zakład ubezpieczeń zobowiązuje się do zapłaty określonego w umowie odszkodowania za szkodę wyrządzoną osobom trzecim, względem których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo osoba, na rzecz której zawarta była umowa ubezpieczenia. Tymczasem pomiędzy stronami bezsporny pozostawał fakt, iż odpowiedzialność za skutki wypadku z dnia 11 listopada 2002 roku ponosi (...) S.A. w W.. Stronę pozwaną obciąża zatem, na podstawie art. 448 w zw. z art. 24 §1 kc, obowiązek wypłaty na rzecz powoda zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną przez niego krzywdę związaną z utratą osoby najbliższej, jaką był dla niego jego zmarły dziadek oraz za utratę przez w/w dobra osobistego w postaci więzi rodzinnych z bliską mu osobą. Materialnoprawna podstawa odpowiedzialności strony pozwanej zawarta jest przy tym w treści art. 822 kc oraz przepisach art. 9, 13 ust. 2 i art. 19 ustawy z 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczeń Komunikacyjnych (Dz. U. nr 124, poz. 1152 ze zm.).

Zważywszy na rozmiar krzywdy doznanej przez W. C. w wyniku zachowania osoby ubezpieczonej u strony pozwanej Sąd uznał, że odpowiednią sumą zadośćuczynienia przysługującego wyżej wymienionemu będzie kwota 10.000 zł. Przeprowadzone w sprawie dowody, w tym zeznania świadków i powoda, dają podstawę do stwierdzenia, że w dacie śmierci dziadek był dla W. C. osobą, która od dziecka stanowiła dla niego oparcie i była zawsze obecna w jego życiu. Kontakt z J. K. (1) był dla powoda niewątpliwie bardzo istotny i W. C. pozostawał z nim w bardzo dobrych relacjach. Powód mógł zwłaszcza liczyć na stałą pomoc i wsparcie dziadka, który był dla niego autorytetem.

Oceniając, jaka suma jest odpowiednia w przypadku W. C. tytułem należnego mu świadczenia, Sąd miał na uwadze rodzaj dobra, które zostało naruszone oraz charakter, stopień nasilenia i czas trwania negatywnych doznań u wyżej wymienionego, a także ujemnych przeżyć psychicznych spowodowanych zachowaniem sprawcy spornego wypadku. W sprawie, w której zdarzeniem wywołującym krzywdę jest śmierć osoby najbliższej okolicznościami, które wpływają na wysokość świadczenia przewidzianego w treści art. 448 kc są bowiem między innymi dramatyzm doznań osób bliskich zmarłego, poczucie osamotnienia, cierpienia moralne i wstrząs psychiczny wywołany śmiercią osoby najbliższej, rola jaką pełniła w rodzinie osoba zmarła, rodzaj i intensywność więzi łączącej pokrzywdzonego ze zmarłym, wystąpienia zaburzeń będących skutkiem odejścia (nerwica, depresja), stopień, w jakim pokrzywdzony będzie umiał znaleźć się w nowej rzeczywistości i zdolności jej zaakceptowania, leczenie doznanej traumy, wiek pokrzywdzonego (zob. wyrok SA w Gdańsku z dnia 24 sierpnia 2012 roku, V ACa 646/12, LEX 1220462).

W rozpatrywanym przypadku uwzględnić zatem należy okoliczność, że śmierć dziadka nie wywołała u powoda trwałych, utrwalonych zaburzeń emocjonalnych (zaburzenia depresyjne, depresja, zaburzenia lękowo-depresyjne) i nie wpłynęła w zasadniczy sposób na spełnienie przez niego ról życiowych. Ustalając wysokość przedmiotowego świadczenia na omawianym poziomie Sąd miał ponadto na uwadze wskazanie Sądu Najwyższego, który w licznych orzeczeniach stwierdzał, że wysokość zadośćuczynienia musi przedstawiać jakąś ekonomicznie odczuwalną wartość (por. wyrok SN z 26 lutego 1962 IV CR 90/61, OSNCP 1963 rok, poz. 105, wyrok z 24 kwietnia 1965 roku I Pr 203/65, OSPiKA 1966, poz. 91 oraz wyrok z 13 grudnia 2007 roku I CSK 384/07, LEX nr 351187).

Zasądzając odsetki ustawowe od należności głównej od dnia 23.04.2016r. (art. 481 kc) Sąd kierował się treścią art. 455 kc, zgodnie z którym w przypadku zobowiązań bezterminowych (do takich zalicza się zobowiązanie do zapłaty zadośćuczynienia) dłużnik popada w opóźnienie po wezwaniu go do spełnienia świadczenia przez wierzyciela. Reguła wynikająca z art. 455 kc ulega jednak modyfikacji w odniesieniu do świadczeń przysługujących poszkodowanemu od zakładu ubezpieczeń. Jak stanowi bowiem przepis art. 817 kc, a także art. 14 wyżej powołanej ustawy z 22 maja 2003 roku ubezpieczyciel wypłaca odszkodowanie w terminie 30 dni od dnia złożenia przez poszkodowanego zawiadomienia o szkodzie, chyba że wyjaśnienie we wskazanym terminie okoliczności niezbędnych do ustalenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń lub wysokości odszkodowania okaże się niemożliwe. W tym ostatnim przypadku 30 dniowy termin ulega stosownemu wydłużeniu (por. wyrok SN z 28 czerwca 2005 roku I CK 7/05, LEX nr 153254 oraz wyrok z 22 lutego 2007 roku I CSK 433/06, LEX 274209). W okolicznościach sprawy uznać należy, że pozwany zakład ubezpieczeń popadł w opóźnienie ze spełnieniem świadczeń z tytułu zadośćuczynienia należnego powodowi właśnie we wspomnianej dacie, a więc po upływie 30 dniowego terminu liczonego od daty, w jakiej W. C. zażądał od ubezpieczyciela wypłaty na jego rzecz zadośćuczynienia na podstawie art. 448 kc. Zdaniem Sądu, w rozpatrywanym przypadku strona pozwana miała bowiem pełną możliwość ustalenia w toku postępowania likwidacyjnego rzeczywistej wysokości szkody osobowej, jaka wystąpiła po stronie wyżej wymienionego w terminie, o którym mowa w treści art. 14 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych.

Orzeczenie o kosztach procesu znajduje oparcie w treści art. 100 kpc. Ponieważ powód wyłożył koszty postępowania w kwocie 5.971,04 zł (4.800 zł koszty zastępstwa procesowego §2 pkt Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. 2015.1804), 421,07 zł – wydatki na wynagrodzenie biegłej oraz 17 zł – opłata skarbową od pełnomocnictwa, 750 zł – opłata od pozwu) i wygrał proces w 66,66% może skutecznie domagać się ich zwrotu od przeciwnika w wysokości 3.980,31 zł (5.971,07zł x 66,66% = 3.980,31 zł). Z kolei z uwagi na fakt, iż strona pozwana utrzymała się ze swymi twierdzeniami w 33,34% i poniosła

koszty w kwocie 4.800 zł (koszty zastępstwa) należy się jej ich zwrot do kwoty 1.600,32 zł ($4.800 \times 33,34\% = 1.600,32$ zł). Ostatecznie świadczenie zasądzone w tym przypadku stanowi różnicę pomiędzy należnościami przysługującymi stronom ($3.980,31 - 1.600,32 \text{ zł} = 2.379,99 \text{ zł}$).

Sędzia